

Αρχική Σελίδα > ... > Δικαστικές Διαδικασίες > Αστικές Υποθέσεις > Ποιας Χώρας Το Δικαστήριο Είναι Αρμόδιο; > Poland

Ποιας χώρας το δικαστήριο είναι αρμόδιο;

Περιεχόμενο που παρέχεται από

European Judicial Network
(in civil and commercial matters)

 Πολωνία

1 Πρέπει να απευθυνθώ στα τακτικά πολιτικά δικαστήρια ή σε κάποιο ειδικό δικαστήριο (για παράδειγμα εργατοδικείο);

Στην Πολωνία, οι αστικές υποθέσεις εκδικάζονται από τα τακτικά δικαστήρια (sądy powszechne) και το Ανώτατο Δικαστήριο (Sąd Najwyższy) (βλ: [Εθνικά συστήματα δικαιοσύνης - Πολωνία](#)), εκτός εάν εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των ειδικών δικαστηρίων.

Ο Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας περιλαμβάνει διατάξεις για την αρμοδιότητα των δικαστηρίων (ΚΠολΔ, Kodeks Postępowania Cywilnego), στα άρθρα 16-18 και 27-46.

Στα τοπικά δικαστήρια (sądy rejonowe), οι αστικές υποθέσεις εξετάζονται από τα ακόλουθα τμήματα:

- πολιτικά·
- οικογενειακών υποθέσεων και υποθέσεων ανηλίκων (οικογενειακά δικαστήρια, sądy rodzinne) - για οικογενειακές υποθέσεις και υποθέσεις επιτροπείας· υποθέσεων ηθικής διαφθοράς ανηλίκων και κολάσιμων πράξεων που τελούνται από ανηλίκους· υποθέσεων θεραπείας ατόμων εθισμένων στο αλκοόλ, σε ναρκωτικές ή ψυχοτρόπες ουσίες· καθώς και υποθέσεων που σύμφωνα με άλλη νομοθεσία εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του δικαστηρίου υποθέσεων επιτροπείας·
- εργατικά και κοινωνικής ασφάλισης (εργατικά δικαστήρια, sądy pracy) - για υποθέσεις εργατικού δικαίου και κοινωνικής ασφάλισης·
- εμπορικά (εμποροδικεία, sądy gospodarcze) για υποθέσεις αστικού και εμπορικού δικαίου μεταξύ επιχειρηματικών οντοτήτων, όσον αφορά τις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες· υποθέσεων που αφορούν εταιρικές σχέσεις σε ανώνυμη ή προσωπική εταιρία· υποθέσεων κατά μελών διοικητικών συμβουλίων εταιρειών· υποθέσεις που αφορούν αξιώσεις από ψευδείς δηλώσεις που υποβλήθηκαν από τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου στο εθνικό δικαστικό μητρώο· υποθέσεων κατά επιχειρηματικών οντοτήτων, με αίτημα την έκδοση διαταγής με την οποία υποχρεώνονται να παύσουν την περιβαλλοντική ζημία ή να αποζημιώσουν για τη ζημία που προκύπτει από αυτήν, και να διακόψουν ή να περιορίσουν δραστηριότητες που συνιστούν απειλή για το περιβάλλον· υποθέσεων που αφορούν συμβάσεις κατασκευαστικών έργων και συμβάσεις που συνδέονται στενά με τη διαδικασία κατασκευής για την εκτέλεση κατασκευαστικών εργασιών· υποθέσεων που αφορούν συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης· υποθέσεων κατά προσώπων που ευθύνονται, είτε διαζευκτικά είτε αλληλεγγύως ή εις ολόκληρον, για την οφειλή της επιχειρηματικής οντότητας εκ του νόμου ή δυνάμει δικαιοπραξίας· υποθέσεων μεταξύ οργάνων κρατικών επιχειρήσεων· υποθέσεων μεταξύ κρατικής επιχείρησης ή των διοικητικών οργάνων της και του συστατικού ή εποπτικού οργάνου της· υποθέσεων που αφορούν πτώχευση και αναδιάρθρωση· υποθέσεων ενσωμάτωσης ρήτρας εκτελεστότητας σε εκτελεστό τίτλο ο οποίος είναι τελεσίδικη ή άμεσα εκτελεστή απόφαση εμπορικού δικαστηρίου ή συμβιβασμός που έχει συναφθεί ενώπιον του εν λόγω δικαστηρίου· υποθέσεων ανάκλησης ρήτρας εκτελεστότητας εκτελεστού τίτλου ο οποίος είναι τελεσίδικη ή άμεσα εκτελεστή απόφαση εμπορικού δικαστηρίου ή συμβιβασμός που έχει συναφθεί ενώπιον του εν λόγω δικαστηρίου· και υποθέσεων πτώχευσης·

- κτηματολογικά – για την τήρηση των κτηματολογίων και τη διευθέτηση άλλων αστικών υποθέσεων που αφορούν τη διαδικασία κτηματογράφησης.

Τα περιφερειακά δικαστήρια (sądy okręgowe) της Πολωνίας διαθέτουν αντίστοιχα τμήματα, εκτός από κτηματολογικά τμήματα και τμήματα οικογενειακών υποθέσεων και υποθέσεων ανηλίκων. Τα περιφερειακά δικαστήρια της Πολωνίας διαθέτουν πολιτικά τμήματα οικογενειακών υποθέσεων που είναι αρμόδια ιδίως για την εκδίκαση υποθέσεων διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού και λύσης του δικαστικού χωρισμού, ακύρωσης γάμου, αναγνώρισης του υποστατού ή μη του γάμου ή κήρυξης της εκτελεστότητας αλλοδαπών αποφάσεων σε οικογενειακές υποθέσεις.

Το περιφερειακό δικαστήριο διαθέτει τις εξής πρόσθετες μονάδες που λειτουργούν ως τμήματα:

Δικαστήριο προστασίας του ανταγωνισμού και των καταναλωτών (Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów), με αρμοδιότητα εκδίκασης υποθέσεων που αφορούν την πρόληψη των μονοπωλιακών πρακτικών και υποθέσεων εποπτείας ενέργειας.

Επιπλέον, τα περιφερειακά δικαστήρια: Γκντανσκ, Κατοβίτσε, Λούμπλιν, Πόζναν και Βαρσοβίας έχουν τμήματα διανοητικής ιδιοκτησίας, ενώπιον των οποίων εισάγονται υποθέσεις που αφορούν την προστασία της διανοητικής ιδιοκτησίας (συμπεριλαμβανομένων, στο περιφερειακό δικαστήριο Βαρσοβίας, υποθέσεων που αφορούν την προστασία σημάτων της ΕΕ και κοινοτικά σχέδια, υποθέσεων που αφορούν προσβολή, απειλή, μη προσβολή βιομηχανικών σχεδίων και σημάτων, υποθέσεων που αφορούν την ακυρότητα κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων, υποθέσεων που αφορούν τη λήξη και την ακύρωση σημάτων, και υποθέσεων που αφορούν τα αποτελέσματα της προσβολής σήματος.

Επιπλέον, στις 1 Ιανουαρίου 2010 το τοπικό δικαστήριο του Λούμπλιν ορίστηκε ως αρμόδιο δικαστήριο για την εκδίκαση υποθέσεων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα άλλων τοπικών δικαστηρίων σε ηλεκτρονικές διαδικασίες διαταγής πληρωμής.

2 Όταν έχουν αρμοδιότητα τα τακτικά πολιτικά δικαστήρια (δηλαδή αυτά τα δικαστήρια είναι αρμόδια για τις εν λόγω υποθέσεις), πώς μπορώ να βρω σε ποιο πρέπει να απευθυνθώ;

Ο γενικός κανόνας είναι ότι τα πρωτοδικεία είναι αρμόδια για τις αστικές υποθέσεις στον πρώτο βαθμό. Τα τοπικά δικαστήρια (sądy rejonowe) είναι αρμόδια για όλες τις υποθέσεις εκτός από όσες βάσει νόμου υπάγονται στην αρμοδιότητα των πρωτοδικείων (άρθρα 16 και 507 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

Τα περιφερειακά δικαστήρια (sądy okręgowe) είναι αρμόδια σε πρώτο βαθμό για τις υποθέσεις του άρθρου 17 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, και συγκεκριμένα:

1. για μη περιουσιακά δικαιώματα και περιουσιακές αξιώσεις που εγείρονται από κοινού με τα εν λόγω δικαιώματα, εκτός από τις υποθέσεις αναγνώρισης ή προσβολής της συγγένειας τέκνου, ακύρωσης της αναγνώρισης πατρότητας και λύσης της υιοθεσίας·
2. για αξιώσεις που απορρέουν από τον νόμο για τον Τύπο·
3. για περιουσιακά δικαιώματα, αν η αξία του αντικειμένου της διαφοράς υπερβαίνει το ποσό των εβδομήντα πέντε χιλιάδων ζλότι, εκτός από υποθέσεις διατροφής, προσβολής της νομής, αναγνώρισης της διανομής των περιουσιακών στοιχείων των συζύγων, προσαρμογής των κτηματολογικών εγγραφών στο πραγματικό νομικό καθεστώς, και υποθέσεις που εξετάζονται στο πλαίσιο ηλεκτρονικής διαδικασίας διαταγής πληρωμής·
4. για την έκδοση απόφασης επέχουσας θέσης απόφασης διάσπασης συνεταιρισμού·
5. για την κατάργηση, ακύρωση ή αναγνώριση του μη υποστατού των αποφάσεων των διοικούντων οργάνων των νομικών προσώπων ή των οργανωτικών μονάδων που δεν είναι νομικά πρόσωπα άλλα έχουν αποκτήσει εκ του νόμου νομική προσωπικότητα·
6. για αποζημίωση για ζημία που προκλήθηκε από την παράνομη έκδοση τελεσίδικης απόφασης·
7. για απαιτήσεις που απορρέουν από προσβολή δικαιωμάτων που απορρέουν από κανόνες για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Περαιτέρω, στην αρμοδιότητα των περιφερειακών δικαστηρίων περιλαμβάνονται, για παράδειγμα, τα ακόλουθα:

1. υποθέσεις ανικανότητας·
2. υποθέσεις επίλυσης διαφορών που αφορούν τη λειτουργία κρατικών επιχειρήσεων: μεταξύ του συμβουλίου της επιχείρησης και του μέλους του διοικητικού συμβουλίου της επιχείρησης, των διοικούντων οργάνων της επιχείρησης και των ιδρυτικών της οργάνων και μεταξύ των διοικούντων οργάνων και του εποπτεύοντος οργάνου της επιχείρησης·
3. υποθέσεις για την αναγνώριση αποφάσεων των αλλοδαπών δικαστηρίων και την κήρυξη της εκτελεστότητάς τους (άρθρα 1148[1] και 1151[1] του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας). Σε υποθέσεις περιουσιακών δικαιωμάτων, ο ενάγων υποχρεούται να προσδιορίσει την αξία του αντικειμένου της διαφοράς στην αγωγή του, εκτός αν αντικείμενο της διαφοράς είναι συγκεκριμένο χρηματικό ποσό.
4. υποθέσεις που αφορούν τη διανοητική ιδιοκτησία, δηλαδή υποθέσεις που αφορούν την προστασία πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων, την προστασία των δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας και άλλων δικαιωμάτων που αφορούν άυλα περιουσιακά στοιχεία, καθώς και υποθέσεις που αφορούν την πρόληψη και την καταπολέμηση του αθέμιτου ανταγωνισμού, την προστασία των δικαιωμάτων της προσωπικότητας στο μέτρο που αφορά τη χρήση του δικαιώματος της προσωπικότητας με σκοπό την εξατομίκευση, τη διαφήμιση ή την προώθηση μιας επιχείρησης, αγαθών ή υπηρεσιών, και την προστασία των δικαιωμάτων της προσωπικότητας σε σχέση με επιστημονικές δραστηριότητες ή εφευρέσεις [άρθρο 479 [90] (1) και άρθρο 479 [89] (1) και (2) του ΚΠολΔ]. Σύμφωνα με το άρθρο 479 παράγραφος 90 σημείο 2) του ΚΠολΔ, το Περιφερειακό Δικαστήριο της Βαρσοβίας έχει αποκλειστική αρμοδιότητα σε υποθέσεις διανοητικής ιδιοκτησίας που αφορούν λογισμικό ηλεκτρονικών υπολογιστών, εφευρέσεις, υποδείγματα χρησιμότητας, διατάξεις ολοκληρωμένων κυκλωμάτων, φυτικές ποικιλίες και το επιχειρηματικό απόρρητο σε τεχνικά θέματα.

Σε υποθέσεις περιουσιακών δικαιωμάτων, ο ενάγων υποχρεούται να προσδιορίσει την αξία του αντικειμένου της διαφοράς στην αγωγή του, εκτός αν αντικείμενο της διαφοράς είναι συγκεκριμένο χρηματικό ποσό.

Σε υποθέσεις χρηματικών αξιώσεων, ακόμη και αν έχουν εγερθεί σε επικουρική βάση άλλης αξίωσης, το χρηματικό ποσό που προσδιορίζεται συνιστά την αξία του αντικειμένου της διαφοράς.

Σε άλλες περιουσιακές υποθέσεις, ο ενάγων υποχρεούται να προσδιορίσει την αξία του αντικειμένου της διαφοράς, παραθέτοντας το χρηματικό ποσό στην αγωγή, σύμφωνα με τα άρθρα 20-24 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

2.1 Υπάρχει διαφοροποίηση μεταξύ κατωτέρων και ανωτέρων τακτικών πολιτικών δικαστηρίων (για παράδειγμα τα πρωτοδικεία ως κατώτερα δικαστήρια και τα περιφερειακά δικαστήρια ως ανώτερα δικαστήρια) και αν ναι, ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την υπόθεση μου;

Βλ. παράγραφο 2.

2.2 Κατά τόπον αρμοδιότητα (είναι αρμόδιο για την υπόθεση μου το δικαστήριο της πόλης Α ή το δικαστήριο της πόλης Β;)

Ο πολωνικός Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας διακρίνει μεταξύ των ακόλουθων ειδών δικαιοδοσίας: γενική (άρθρα 27-30), συντρέχουσα (άρθρα 31-37) και αποκλειστική (άρθρα 38-42). Επιπλέον ζητήματα που αφορούν την κατά τόπον αρμοδιότητα διέπονται από ειδικές διατάξεις (άρθρα 43-46 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

Η κατά τόπον αρμοδιότητα έχει περιγραφεί λεπτομερώς στις παραγράφους 2.2.1 έως 2.2.3.

2.2.1 Ο βασικός κανόνας της κατά τόπον αρμοδιότητας

Γενική κατά τόπον αρμοδιότητα

Οι αγωγές πρέπει να ασκούνται ενώπιον του κατά τόπον αρμόδιου πρωτοβάθμιου δικαστηρίου του τόπου κατοικίας του εναγομένου (άρθρο 27 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

Σύμφωνα με το άρθρο 25 του αστικού κώδικα, ως κατοικία του φυσικού προσώπου νοείται η κοινότητα/πόλη στην οποία διαμένει το πρόσωπο με πρόθεση μόνιμης διαμονής. Εάν ο εναγόμενος δεν είναι κάτοικος Πολωνίας, η γενική αρμοδιότητα καθορίζεται σύμφωνα με τον τόπο διαμονής του και αν αυτός είναι άγνωστος ή βρίσκεται εκτός Πολωνίας, οι αγωγές πρέπει να κατατίθενται σύμφωνα με την πιο πρόσφατη κατοικία του εναγομένου στην Πολωνία.

Αγωγές κατά του Δημόσιου Ταμείου πρέπει να κατατίθενται στο αρμόδιο δικαστήριο της έδρας της οργανωτικής μονάδας που αφορά η διαφορά. Όταν το Δημόσιο Ταμείο εκπροσωπείται από τη γενική εισαγγελία της Δημοκρατίας της Πολωνίας (Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej), οι αγωγές πρέπει να κατατίθενται στο αρμόδιο δικαστήριο της έδρας του παραρτήματος της εισαγγελίας που είναι αρμόδιο για την οργανωτική μονάδα που αφορά η αξίωση.

Οι αγωγές κατά άλλων νομικών προσώπων και οντοτήτων που δεν είναι φυσικά πρόσωπα πρέπει να κατατίθενται στο αρμόδιο δικαστήριο της έδρας τους (άρθρο 30 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

2.2.2 Εξαιρέσεις στον βασικό κανόνα

Βλέπε σημείο 2.2.2.1.

2.2.2.1 Πότε μπορώ να επιλέξω ανάμεσα στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εναγομένου (το δικαστήριο του βασικού κανόνα) και κάποιο άλλο δικαστήριο;

Η συντρέχουσα κατά τόπον αρμοδιότητα παρέχει σε συγκεκριμένες περιπτώσεις στον ενάγοντα το δικαίωμα επιλογής του δικαστηρίου. Ο ενάγων μπορεί συνεπώς να ασκήσει αγωγή ενώπιον του δικαστηρίου που έχει γενική αρμοδιότητα ή ενώπιον άλλου δικαστηρίου, το οποίο προσδιορίζεται στα άρθρα 32 έως 37[2] του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

Συντρέχουσα κατά τόπον αρμοδιότητα θεμελιώνεται στις εξής περιπτώσεις:

- σε αξιώσεις διατροφής και αναγνώρισης της συγγένειας τέκνου και σε σχετικές αξιώσεις – οι αγωγές μπορούν να ασκούνται στο αρμόδιο δικαστήριο του τόπου του νομιμοποιούμενου προσώπου·
- σε περιουσιακή αξίωση κατά επιχειρηματικής οντότητας – οι αγωγές μπορούν να ασκούνται ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου του τόπου των κεντρικών γραφείων ή του παραρτήματος της οντότητας, εφόσον η αξίωση συνδέεται με τις δραστηριότητες των κεντρικών γραφείων ή του παραρτήματος·
- σε αγωγές για τη σύναψη συμφωνίας, τον καθορισμό του περιεχομένου της, την τροποποίηση και τη διαπίστωση της ύπαρξης συμφωνίας, την εκτέλεση, την καταγγελία ή την ακύρωση συμφωνίας, καθώς και σε αγωγές αποζημίωσης λόγω μη εκτέλεσης ή μη ορθής εκτέλεσης συμφωνίας, μπορούν να ασκηθούν ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου εκτέλεσης της συμφωνίας· ως τόπος εκτέλεσης της σύμβασης θεωρείται ο συνήθης τόπος εκτέλεσης συγκεκριμένου είδους συμφωνίας, ιδίως στην περίπτωση: 1) πώλησης κινητών αγαθών — ο τόπος όπου παραδόθηκαν ή έπρεπε να παραδοθούν τα αγαθά βάσει της συμφωνίας· 2) παροχής υπηρεσιών — ο τόπος όπου παρασχέθηκαν ή έπρεπε να παρασχεθούν οι υπηρεσίες βάσει της συμφωνίας· σε περίπτωση αμφιβολιών, ο τόπος εκτέλεσης της συμφωνίας πρέπει να επιβεβαιώνεται με έγγραφο·
- σε αδικοπρακτική αξίωση – οι αγωγές μπορούν να ασκούνται ενώπιον του κατά τόπον αρμόδιου δικαστηρίου του τόπου επέλευσης του συμβάντος που προκάλεσε τη ζημία·
- σε αγωγή για την προστασία δικαιωμάτων της προσωπικότητας που προσβάλλονται από μέσα μαζικής ενημέρωσης μπορεί να ασκηθεί ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου κατοικίας ή της καταστατικής έδρας του ενάγοντος·
- σε υποθέσεις καταβολής του ποσού που οφείλεται για τον χειρισμό μιας υπόθεσης – οι αγωγές μπορούν να ασκούνται ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου του τόπου στον οποίο χειρίστηκε την υπόθεση ο νόμιμος εκπρόσωπος·
- σε αξίωση από μίσθωση ακινήτου (najem or dzierżawa) – οι αγωγές μπορούν να ασκούνται ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου του τόπου του ακινήτου·
- κατά μέρους που ευθύνεται βάσει γραμματίου εις διαταγήν ή επιταγής – οι αγωγές μπορούν να ασκούνται ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου του τόπου πληρωμής. Περισσότερα μέρη που ευθύνονται βάσει γραμματίου εις διαταγήν ή επιταγής μπορούν να εναχθούν από κοινού στο αρμόδιο δικαστήριο του τόπου πληρωμής ή στο δικαστήριο που έχει γενική αρμοδιότητα για τον λήπτη ή τον εκδότη του γραμματίου εις διαταγήν ή της επιταγής·
- αγωγή για απαίτηση που απορρέει από τραπεζική συναλλαγή κατά τράπεζας, άλλης οργανωτικής οντότητας εξουσιοδοτημένης να ασκεί τραπεζικές δραστηριότητες ή των νομίμων διαδόχων τους μπορεί να ασκηθεί ενώπιον του δικαστηρίου της κατοικίας ή της καταστατικής έδρας του ενάγοντος. Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται επίσης σε αγωγές κατά τράπεζας παροχής ενυπόθηκων δανείων ή κατά του νόμιμου διάδοχου της για απαίτηση που απορρέει από τις δραστηριότητες της τράπεζας παροχής ενυπόθηκων δανείων·
- σε διαφορά εργατικού δικαίου – οι αγωγές μπορούν να ασκούνται ενώπιον του κατά τόπον αρμόδιου

δικαστηρίου όπου παρέχεται, παρασχέθηκε ή επρόκειτο να παρασχεθεί το έργο ή ενώπιον του κατά τόπον αρμόδιου δικαστηρίου του τόπου της απασχόλησης (άρθρο 461 παράγραφος 1 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

2.2.2.2 Σε ποιες περιπτώσεις υποχρεούμαι να επιλέξω δικαστήριο άλλο από αυτό της κατοικίας του εναγομένου (το δικαστήριο του βασικού κανόνα);

Η αποκλειστική αρμοδιότητα ενός δικαστηρίου έχει την έννοια ότι η υπόθεση μπορεί να εκδικαστεί μόνον από το δικαστήριο που ορίζει ο κώδικας. Αποκλειστική αρμοδιότητα θεμελιώνεται στις εξής περιπτώσεις:

- σε υποθέσεις που αφορούν κυριότητα ή άλλα εμπράγματα δικαιώματα επί ακινήτων, καθώς και υποθέσεις που αφορούν τη νομή ακίνητης περιουσίας· και απαιτήσεις βάσει των άρθρων 231, 224-228 και 230 του Αστικού Κώδικα, στο μέτρο που αφορούν ακίνητα: αγωγές μπορούν να ασκηθούν μόνο ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου του ακινήτου· εάν το αντικείμενο της διαφοράς είναι δουλεία επί ακινήτου, η αρμοδιότητα καθορίζεται σύμφωνα με τον τόπο του δουλεύοντος ακινήτου· η αρμοδιότητα αυτή περιλαμβάνει προσωπικές αξιώσεις που σχετίζονται με εμπράγματα δικαιώματα και δικαιώματα που επιδιώκονται από κοινού με τις εν λόγω αξιώσεις κατά του ίδιου εναγομένου· Το αρμόδιο δικαστήριο μπορεί, εφόσον το ζητήσουν ομόφωνα οι διάδικοι, να παραπέμψει την υπόθεση σε άλλο ισοδύναμο δικαστήριο, εφόσον αυτό δικαιολογείται από λόγους σκοπιμότητας·
- τη διαδοχή, τη νόμιμη μοίρα, καθώς και κληροδοσίες, εντολές ή άλλες πράξεις διάθεσης βάσει διαθήκης – οι αγωγές πρέπει να ασκούνται μόνον ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου του τόπου της πιο πρόσφατης συνήθους κατοικίας του διαθέτη και εάν δεν μπορεί να προσδιοριστεί η κατοικία του διαθέτη στην Πολωνία, ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου του τόπου της κληρονομίας ή μέρους αυτής·
- τη συμμετοχή σε συνεταιρισμό, προσωπική εταιρία, ανώνυμη εταιρία ή ένωση – οι αγωγές μπορούν να ασκούνται αποκλειστικά ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου της έδρας·
- μια σχέση γάμου – οι αγωγές μπορούν να ασκούνται μόνον ενώπιον του κατά τόπον αρμόδιου δικαστηρίου του τόπου της πιο πρόσφατης κατοικίας των συζύγων, εφόσον έστω ένας από αυτούς εξακολουθεί να έχει την κατοικία ή τη συνήθη διαμονή του εντός της εν λόγω αρμοδιότητας. Ελλείψει τέτοιας βάσης, αποκλειστικά αρμόδιο δικαστήριο είναι το δικαστήριο της κατοικίας του εναγομένου και ελλείψει και αυτής της βάσης, το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του ενάγοντα·
- τη σχέση γονέα-τέκνου και θετού γονέα-θετού τέκνου – οι αγωγές μπορούν να ασκούνται ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου του τόπου κατοικίας του ενάγοντα, με τον όρο ότι δεν υπάρχουν λόγοι κατάθεσης αγωγής βάσει των διατάξεων της γενικής αρμοδιότητας.

2.2.2.3 Μπορούν οι διάδικοι να αναθέσουν αρμοδιότητα σε δικαστήριο που άλλως δεν θα είχε αρμοδιότητα;

Ως ειδική αρμοδιότητα νοείται η δυνατότητα διαφορετικού καθορισμού της αρμοδιότητας σε περιπτώσεις που ορίζει ειδικός νόμος:

- Ο ενάγων έχει λάβει το δικαίωμα παρέκτασης της αρμοδιότητας·
- Εάν δικαιολογείται η αρμοδιότητα περισσότερων δικαστηρίων ή εάν η αγωγή ασκείται κατά περισσότερων μερών για τα οποία είναι αρμόδια διάφορα δικαστήρια βάσει της νομοθεσίας για τη γενική αρμοδιότητα. Το ίδιο ισχύει εάν το ακίνητο του τόπου που αποτελεί τη βάση καθορισμού της δικαστικής αρμοδιότητας υπάγεται σε περισσότερες αρμοδιότητες·
- Έχει χορηγηθεί το δικαίωμα παρέκτασης αρμοδιότητας και στους δύο διαδίκους βάσει συμφωνίας ή κοινού αιτήματος·
- Οι διάδικοι μπορούν να συμφωνήσουν γραπτώς να υπάγουν μια ήδη υφιστάμενη διαφορά ή οποιαδήποτε διαφορά ενδεχομένως να προκύψει στο μέλλον από μια συγκεκριμένη έννομη σχέση, σε πρωτοβάθμιο δικαστήριο που δεν είναι κατά τόπον αρμόδιο βάσει του νόμου. Το δικαστήριο θα είναι τότε αποκλειστικά αρμόδιο, εκτός αν οι διάδικοι έχουν άλλως συμφωνήσει ή εκτός εάν ο ενάγων κατέθεσε την αξίωσή του με την ηλεκτρονική διαδικασία διαταγής πληρωμής (elektroniczne postępowanie upominawcze, EPU). Οι διάδικοι μπορούν επίσης να περιορίσουν, με γραπτή συμφωνία, το δικαίωμα του ενάγοντα να επιλέξει μεταξύ περισσότερων δικαστηρίων που είναι αρμόδια για τις εν λόγω διαφορές·
- Οι διάδικοι, ωστόσο, δεν μπορούν να μεταβάλουν την αποκλειστική αρμοδιότητα·
- οι συμφωνίες για τον καθορισμό του αρμόδιου δικαστηρίου πρέπει να είναι έγγραφες και να αποτελούν μέρος συμφωνίας ουσιαστικού δικαίου (ρήτρα παρεκτάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας) ή να αποτελούν αυτοτελή συμφωνία·
- Σε υποθέσεις εργατικού δικαίου και κοινωνικής ασφάλισης, το αρμόδιο δικαστήριο μπορεί, έπειτα από ομόφωνο των διαδίκων να παραπέμψει την υπόθεση προς εκδίκαση σε άλλο ισόβαθμο δικαστήριο που

επιλαμβάνεται υποθέσεων εργατικού δικαίου και κοινωνικής ασφάλισης, όταν αυτό δικαιολογείται για λόγους σκοπιμότητας·

- Το αρμόδιο δικαστήριο καθορίζεται από το ανώτερο δικαστήριο ή το Ανώτατο Δικαστήριο·
- Εάν το αρμόδιο δικαστήριο παρεμποδίζεται στην εκδίκαση της υπόθεσης ή στην ανάληψη άλλης πράξης, το ανώτερο δικαστήριο θα ορίσει άλλο δικαστήριο. Ο εν λόγω ορισμός επιτρέπεται μόνον λόγω φραγμού που παρεμποδίζει την εκδίκαση της υπόθεσης, λ.χ., λόγω αποκλεισμού δικαστή ή ανωτέρας βίας·
- το Ανώτατο Δικαστήριο μπορεί να παραπέμψει την υπόθεση σε άλλο δικαστήριο ισοδύναμο με το αιτούν δικαστήριο, εάν το απαιτεί το συμφέρον της δικαιοσύνης, ιδίως λόγω της ανάγκης να διασφαλιστεί ότι το δικαστήριο θεωρείται αμερόληπτο όργανο κατά την αντίληψη του κοινού. Η παραπομπή της υπόθεσης μπορεί να ζητηθεί από το αρμόδιο δικαστήριο.
- εάν το Δημόσιο Ταμείο είναι διάδικος και η κρατική οργανωτική μονάδα στις δραστηριότητες της οποίας θεμελιώνεται η αξίωση είναι: 1) το δικαστήριο που είναι αρμόδιο να εκδικάσει την υπόθεση, το δικαστήριο αυτό πρέπει να υποβάλει αυτεπαγγέλτως τη δικογραφία στο ανώτερο δικαστήριο, το οποίο με τη σειρά του πρέπει να παραπέμψει την υπόθεση σε άλλο δικαστήριο ισοδύναμο με το αιτούν δικαστήριο· 2) δικαστήριο ανώτερου βαθμού δικαιοδοσίας απ' αυτόν του αρμόδιου δικαστηρίου, τότε το πρώτο αυτό δικαστήριο πρέπει να υποβάλει αυτεπαγγέλτως τη δικογραφία στο ανώτερο δικαστήριο, το οποίο με τη σειρά του πρέπει να παραπέμψει την υπόθεση σε άλλο δικαστήριο ισοδύναμο με το αιτούν δικαστήριο, το οποίο να βρίσκεται εκτός του τόπου του αιτούντος δικαστηρίου·
- Το Ανώτατο Δικαστήριο υποχρεούται να ορίσει το δικαστήριο ενώπιον του οποίου πρόκειται να ασκηθεί η αγωγή εφόσον είναι αδύνατος ο καθορισμός της κατά τόπον αρμοδιότητας βάσει των περιστάσεων της υπόθεσης, σύμφωνα με τον κώδικα (άρθρο 45 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

3 Όταν έχουν αρμοδιότητα τα ειδικά δικαστήρια, πώς μπορώ να βρω σε ποιο πρέπει να απευθυνθώ;

Ειδικά δικαστήρια είναι τα διοικητικά δικαστήρια (sądy administracyjne) και τα στρατοδικεία (sądy wojskowe).

Η λειτουργία των στρατοδικείων ρυθμίζεται με τον νόμο για την οργάνωση των στρατοδικείων (Prawo o ustroju sądów wojskowych) της 21ης Αυγούστου 1997. Γενικά, τα εν λόγω δικαστήρια είναι αρμόδια για ποινικές υποθέσεις στις ένοπλες δυνάμεις της Πολωνίας. Η παραπομπή άλλων υποθέσεων στην αρμοδιότητά τους επιτρέπεται αποκλειστικά με νόμο.

Η λειτουργία των διοικητικών δικαστηρίων ρυθμίζεται από τον νόμο οργάνωσης των διοικητικών δικαστηρίων (Prawo o ustroju sądów administracyjnych) της 25ης Ιουλίου 2002. Τα διοικητικά δικαστήρια απονέμουν δικαιοσύνη με την εποπτεία των δραστηριοτήτων των αρχών της δημόσιας διοίκησης, καθώς και με επίλυση των διαφορών καθ' ύλην και κατά τόπον αρμοδιότητας μεταξύ των αρχών της τοπικής αυτοδιοίκησης και των αρχών της κεντρικής κρατικής διοίκησης. Δεν αποκλείεται σε εξαιρετικές περιπτώσεις ένα διοικητικό δικαστήριο, στο πλαίσιο των εποπτικών του καθηκόντων που άπτονται των δραστηριοτήτων των αρχών της δημόσιας διοίκησης, να μπορεί να αποφασίσει επί μιας αστικής υπόθεσης.

■ Τελευταία επικαιροποίηση: 02/03/2026

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα